

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

Osku ja eallinádddejupmi Sámis

30 oahppočuoggá

Giela, duoji, boazodoalu ja servodatdiehtagiid goađi jođiheaddji dohkkehan mearrádusnotáhtain 14.5.2018 Dutkan- ja oahppostivrra áššiid DOS 89/13 ja DOS 26/18 vuodul. Public áššenummár: 18/00213. Ođastuvvon goahtejođiheaddji mearrádusnotáhta bokte 16.04.21, Public áššenr. 21/00080-8.

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Osku ja eallínáddejupmi Sámis
Ruotagillii: Tro och livstolkning i Sápmi
Dárogillii: Tro og livstolkning i Sápmi
Engelasgillii: Faith and view of life in Sápmi

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPPOVTTADAGA KODA:** OSK 1000
- **VIIDODAT:** 30 oahppočuogga
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Oahppu lágiduvvo deaivvademiid bokte. Ohppui gullet logaldallamat, seminárat ja studeanttaid barggut. Deaivvademiid gaskkas sáhtta neahttaoahpahus lágiduvvot.

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppu sáhtta dohkkehuvo oassin iešguđetge bachelorprográmmain, omd. doarjjafágan/válljenfágan.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohkangelbbolašvuohta (čađahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje realagelbbolašvuohta.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahus lágiduvvo davvisámegillii, muhto logaldallamat sáhttet leat eará Skandinávalaš gillii dehe engelasgillii. Oahppu lágiduvvo dainna lágiin ahte dan galget sáhttit čađahit sihke davvisámegiela ja skandinávalaš giela studeanttat. Studeantabarggut ja eksámenbarggut sáhttet čállojuvvot juogo sámegillii, skandinávalaš gielaide dahje engelasgillii.

6. SISDOALLU

Oahppu addá váldodieđuid Sámi oskku historjjá ja dálá áiggi birra. Historjjálaš oasis adno dehálaččamussan oazžut ovdan sámi servodatdiliid ja doaibmaovddideaddji olbmuid. Dás addojit vuodđodieđut árbevirolaš sámi oskku ja sámi girko-historjjá birra dan muddui go leat čálalaččat ovdanbuktojuvvon. Addojuvvojit maiddá vuodđodieđut fápmodiliid birra mat leat leamaš doaimmas iešguđet áiggiid.

Dálá áiggi oasis addojit vuodđodieđut Sámi oskkolašvuođa birra, sihke dan mii gullá ásahusaid dássái ja dan mii gullá árgabeaivái. Dát oassi ovdanbukta sihke vuoiŋŋalaš praksisaid, girkolaš vieruid ja ođđavuoiŋŋalaš vuogit mat leat guovddázis dálá Sámis.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Maŋnel čađahuvvon oahpu galgá studeanta olahat čuoovvovaš oahppanjoksosiid:

Historjjálaš oasi maŋnel studeanta:

- máhtta čilget vuđoleamos osiid sámi oskkuhistorjjás
- diehtá sámi girko- ja risttalašvuđahistorjjá guovddáš sámi doaibmaovddideaddji olbmuid
- diehtá Leastadiusa doaimma ja dan teologiija maid son ovdánahtii, ja vel makkár mearkkašupmi dain lei dain guovlluin gosa olli
- diehtá friddjagirkuid dahkamušaid ovddit čuohtejagis ja erenoamážit go geahččá 1900-logu álggu sámi organiserema
- lea ožžon vuđu dasa ahte máhttit smiehttat movt dutkama olis adnojit doahpagat das go lea sáhka Sámi oskkolašvuđa birra
- diehtá Sámi miššuvdnahistorjjá ja makkár iešguđetlágán váikkusat dain ledje sámi servodagain
- diehtá movt girku ja eiseválddiid áirasat ja sámi báikegottiid olbmot doibme gaskaneaset, ja makkár fápmodilit ja dulkoma ovdaletvuđat ledje doaimmas iešguđet áiggiid
- diehtá movt jurddavierut nugo nállebiologiija ja sosiáladarwinisma leat báidnan maŋemus čuohtejagi go geahččá girku ja risttalašvuđa dahkamušaid ja muđui dan makkár váikkusat ledje sámi servodagaide

Dálá áigi oasi maŋnel studeanta:

- diehtá movt girkodoaimmat lea organiserjuvvon davviriikkaid girkuid siskkobeaide
- diehtá soabadanproseassaid davviriikkalaš girkuid olis
- diehtá sámi teologalaš barggu birra davviriikkalaš diliid olis
- lea ožžon vuđu árvvoštallat girku dahkamušaid das movt hálddašuvvo sámi oskkolašvuđa praksis ja vierru
- diehtá Sámi ođđášamanisma ja ođđavuoŋgalašvuđa birra
- máhtta čilget Sámi iešguđet guovlluid risttalašvuđa ipmárdusa ja praksisa
- diehtá árgabeaivválaš vuoŋgalaš vieruid ja praksisaid
- máhtta guorahallat ehtalaš ideálad ja movt muitalusat, biibbaldulkomat ja praksisat leat oassin das ahte cealkit ja viidáset fievrredit daid
- diehtá daid iešguđet oskkolaš surggiid Sámis ja daid dovdomearkkaid

Obbalaš gelbbolašvuhta:

Studeanta

- sáhtta searvat ságastallamiidda mat gusket Sámi oskkolaš historjjái ja máhtta čilget iešguđet perspektiivvaid
- diehtá doahpágiid mat adnojit dán fáttá dutkamis ja máhtta árvvoštallat daid moaitevaččat maddái
- máhtta čilget daid stuorit diskurssaid mat leat Sámi oskkolašvuđa historjjá ja dálá áiggi siste
- máhtta čilget proseassaid oskku dáfus mat dálá áiggi leat guovddážis girkus ja servodagas

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Oahpahas lágiduvvo sihke logaldallamin, joavkobargun, semináran ja bagadallamin. Vurdojuvvo ahte studeanttat oassálastet aktiivvalaččat lágiduvvon oahpahussii. Sáhtta leat neahttaoahpahas.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Gáibádus beassat eksámenii lea

- Dohkkehuvvon bargogáibádusat: Oktiibuot njeallje bihtá, guokte goappáge oahppo-oasis. Bargogáibádusat sáhttet čađahuvvot njálmmálaččat dahje čálalaččat.
- Leamaš unnimus 80 % fárus oahpahasas go leat deaivvadanvahkut.

10. EKSÁMEN

Eksámen lea guovtti oasis:

1. Historjjálaš oasi eksámen:
Guovtti vahku čálalaš ruovttueksámen. Čállosa guhkkodat galgá leat 6 – 10 siidu.
Studeanta beassá válljet ovttá golmma addojuvvon gažaldagas.
2. Dálá áiggi oasi eksámen:
Guovtti vahku čálalaš ruovttueksámen. Čállosa guhkkodat galgá leat 6 – 10 siidu.
Studeantta čállá sohppojuvvon čuolmma vuodul

Eksámen árvvoštallojuvvo oktasaš árvosániin ECTS-vuogádaga mielde, mas buoremus árvosátni lea A ja vuolimus ceavzinárvosátni lea E. F árvosátni mearkaša ahte ii leat ceavzán.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

li leat.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Lohkanmearri dohkkehuvo sierra.